

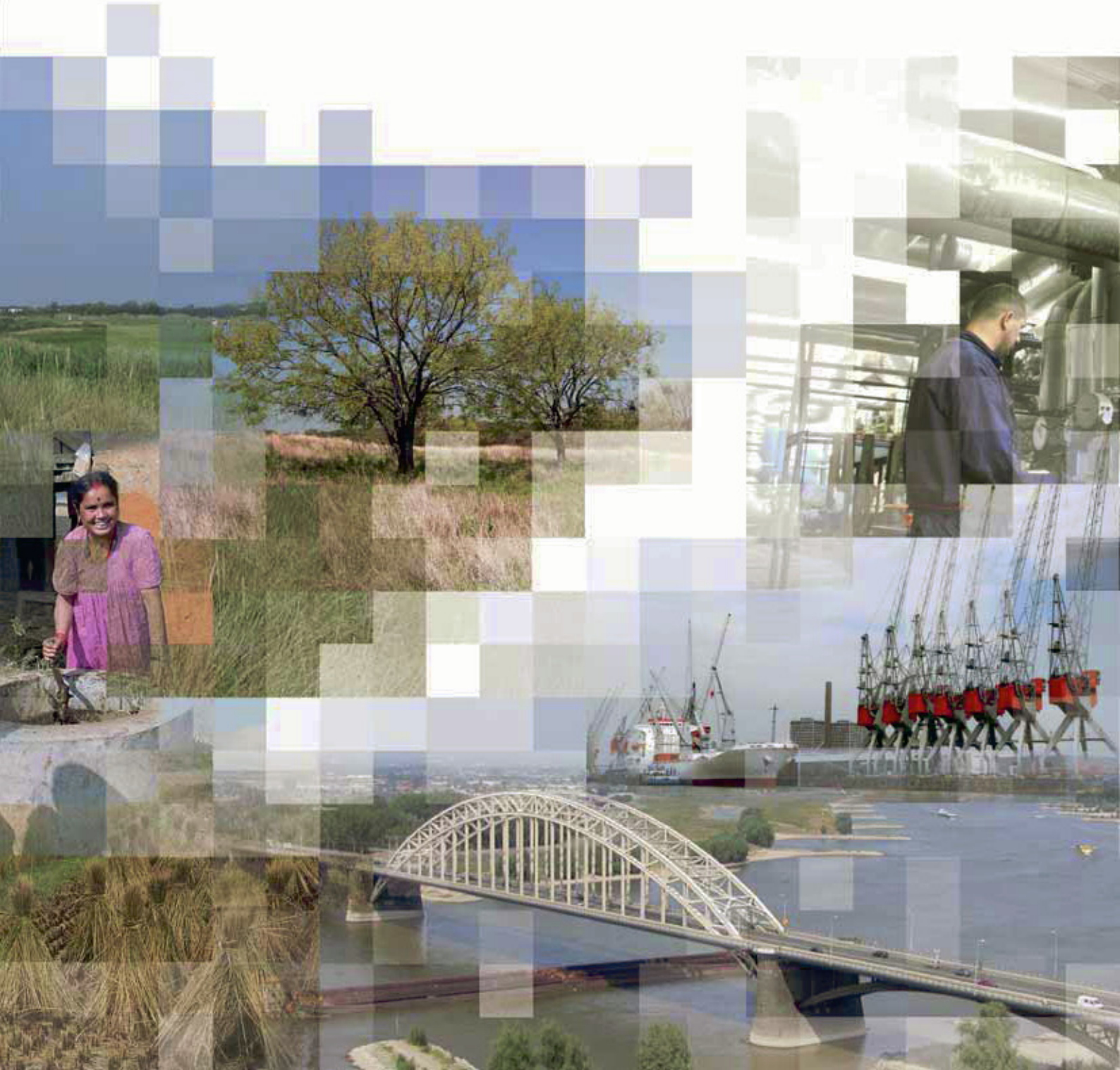

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Piekberging Haarlemmermeer

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

19 mei 2014 / rapportnummer 2509-83

1. Oordeel over het milieueffectrapport

Het Hoogheemraadschap van Rijnland wil in het zuiden van de Haarlemmermeerpolder een piekwaterberging van 1.000.000 m³ realiseren om bij extreme regenval door klimaatverandering oppervlaktewater tijdelijk te bergen. Het zoekgebied voor de piekberging is eerder al in structuurvisies van de provincie en de gemeente¹ bepaald. Om de piekberging mogelijk te maken moet het bestemmingsplan gewijzigd worden. De gemeenteraad van Haarlemmermeer besluit binnenkort over de wijziging.

Ter ondersteuning van de besluitvorming is een milieueffectrapport (MER)² opgesteld. Hierin zijn vier locatiealternatieven onderzocht voor de piekwaterberging. De alternatieven verschillen in locatie, oppervlak en kadehoogte. Het landschappelijk ontwerp van de alternatieven is met aandacht uitgewerkt. Het MER bevat daarbij uitgebreide en nuttige achtergrondstudies, bijvoorbeeld over het alternatievenontwerp. De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende milieu-informatie bevat voor een keuze tussen deze alternatieven. Zij spreekt zich in dit advies uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Oordeel

De Commissie is van oordeel dat de essentiële informatie om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming in het MER aanwezig is.

Nut en noodzaak van de piekberging is eerder aan de orde geweest bij de hierboven genoemde structuurvisies (waarom piekberging en hoeveel m³). Het MER gaat niet in op de onderbouwing hiervan. Deze onderbouwing is van belang omdat de omvang van de opgave het ontwerp van de alternatieven bepaalt. De Commissie heeft inzage gehad in eerdere studies. Zij vindt dat hierin nut en noodzaak³ en afwegingen hierover navolgbaar zijn beschreven.⁴ De Commissie adviseert wel nut en noodzaak van de piekberging nog een keer te verduidelijken, bijvoorbeeld bij de toelichting op het door de gemeente te nemen besluit.

Het valt de Commissie op dat de hierbij gebruikte studies en modelresultaten inmiddels wat 'gedateerd' zijn. Dit is niet cruciaal voor de besluitvorming omdat uit het MER blijkt dat drie van de vier alternatieven 'opschaalbaar' zijn (waaronder het voorkeursalternatief) om in de toekomst meer water te bergen indien dat nodig zou zijn. Hierdoor kan rekening gehouden worden met voortschrijdend inzicht en onzekerheid in modelresultaten, weervoorspellingen en klimaatscenario's.

¹ Het zoekgebied voor piekwaterberging is eerder al bepaald in de structuurvisie Haarlemmermeer 2030. Zie ook het advies hierover van de Commissie projectnummer 2307 op www.commissiemer.nl.

² De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

³ In het MER wordt enigszins alarmerend gesteld dat de kades kunnen overstromen en/of overlopen. In achtergrondstudies van Rijnland staat echter beschreven dat dit niet aan de orde zal zijn omdat tijdig maaltops ingesteld worden.

⁴ Zie bijlage 1 voor een overzicht van de studies.

2. Aandachtspunten voor het vervolgtraject

2.1 Oppervlaktewaterkwaliteit

In het MER ontbreekt een heldere beschrijving van de waterkwaliteit van het nabije watersysteem van Rijnland en de ontwikkeling die deze doormaakt, bijvoorbeeld vanwege de Kaderrichtlijn Water (KRW).^{5,6} Het MER noemt verschillende processen die de waterkwaliteit in het waterbergingsgebied kunnen verslechteren, maar doet geen poging om dit effect te kwantificeren en stelt dat vanwege de lage inzetfrequentie de effecten voor het watersysteem van Rijnland marginaal zullen zijn. Of dit daadwerkelijk zo is een kennisleemte. Door deze kennisleemte is onduidelijk of en zo ja welke extra belasting voor natuurwaarden in de Kagerplassen kan ontstaan wanneer het waterbergingsgebied geledigd wordt.⁷

De effecten op de waterkwaliteit verschillen echter naar verwachting niet of nauwelijks tussen de alternatieven, waardoor deze informatie op dit moment niet cruciaal is en in een later stadium beschikbaar kan komen. De Commissie adviseert wel deze kennisleemte weg te nemen door op enig moment inzicht te geven in de gevolgen voor de waterkwaliteit van de ontvangende boezem na het uitpompen van het water. Ook kunnen voorafgaand aan de lediging van het gebied de concentraties in het water (bijvoorbeeld nutriënten) gemeten worden, en kunnen beheeropties worden ontwikkeld voor het geval deze hoger zouden zijn dan vooraf verondersteld.⁸

2.2 Natuur in piekbergingsgebied

De in het MER beschreven positieve effecten op natuur (kansen op bloemrijke hooilanden met kwelvegetaties en broedbiotoop en leefgebied voor weidevogels) lijken de Commissie moeilijk verenigbaar met de beoogde agrarische functie van het gebied (te hoge stikstof- en fosfaatbelasting) en de huidige drooglegging.

Om deze kansen daadwerkelijk te benutten – bijvoorbeeld om invulling te geven aan de ecologische verbindingzone Nieuwekerkertocht door het gebied – zal (een deel van) het gebied anders beheerd en ingericht moeten worden. Op dit onderdeel zijn de alternatieven overigens niet onderscheidend. De Commissie adviseert – indien deze natuureffecten gewenst zijn, – aan te geven welke randvoorwaarden hiervoor nodig zijn en hoe die bereikt gaan worden, bijvoorbeeld bij de toelichting op het eerdergenoemde besluit.

⁵ De Commissie had deze informatie verwacht bij de beschrijving van de referentiesituatie, de referentiesituatie ontbreekt echter in het MER. Dit is de bestaande situatie en de situatie op basis van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de alternatieven wordt gerealiseerd.

⁶ Ter illustratie uit figuur 4.1 in het MER komt naar voren dat het fosfaatgehalte in de Kagerplassen in 2005 nog een factor 10 boven de KRW-norm lag.

⁷ De Commissie wijst in dit verband op de studie 'Waterberging op landbouwgronden' van de STOWA uit 2003, hieruit kan opgemaakt worden dat effecten op en interactie met de achterblijvende landbouwgrond in de meest geval beperkt is. Dit behoudens enkele gevallen, bijvoorbeeld als er net mest op het land is uitgereden.

⁸ Eventuele effecten op waterkwaliteit, KRW-doelen en natuur (bijvoorbeeld door voedselrijk water uit de piekberging naar en via de Kagerplassen) kunnen – wanneer de belastingen tegenvallen – mogelijk voorkomen worden door het water een andere afvoerroute te laten volgen of minder snel af te voeren.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Haarlemmermeer

Besluit: vaststellen bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D 9

Activiteit: piekwaterberging van 1.000.000 m³ realiseren

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Hoofddorpse Courant van: 17 december 2010

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: donderdag 16 december 2010

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: woensdag 15 december 2010

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 15 maart 2011

inhoudseisen vastgesteld: 4 maart 2014

kennisgeving MER in Staatscourant van: 27 februari 2014

ter inzage legging MER: 28 februari tot en met 11 april 2014

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 13 maart 2014

toetsingsadvies uitgebracht: 19 mei 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. drs. F.A.M. Claessen

dhr. ir. J.J. de Graeff (voorzitter)

dhr. drs. S.J. Harkema (secretaris)

dhr. dr. ir. drs. R.B. Jongejan

dhr. drs. A. van Leerdam

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus

op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Hoofdrapport Milieueffectrapport Piekberging Haarlemmermeer met bijlagen, RPS-BCC Iv-Infra - Oranjewoud, 3 augustus 2012;
- Rapport Planstudie Waterberging, Eind Rapportage, 8 september 2001;
- Rapport Planstudie Waterberging, Bijlagen en Kaarten, 17 september 2001;
- Rapport Onderbouwing wateropgave Noord-Holland, september 2004;
- Rapport Studie, Toekomstige Waterbezwaar, oktober 2000.

De Commissie heeft kennis genomen van 3 zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 8 april 2014 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplan Piekberging Haarlemmermeer**

ISBN: 978-90-421-3957-2

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

